

Béts.

Tegnap volt a' *Ferentz Föhertzeg*' kedves Hitvesének születése' napja, mellyet is nagy vígassággal töltöttek el *Laxenburgban* ö Felsegek, 's a' velek lévő Méltóságok. — Külömbkülömbféle mulattságos gyakorlásokat tettek az Uraságok mind a' ló-oskolában, mind a' téatromban. Az elsőben, fából faragott Török fejek voltak fel-függesztve, mellyeket sebes nyargalás közben szúrtak, vagy tsaptak' le a' Gavallérok. A' Teá-tromban, mind Uraságok váltották fel az nap a' közönséges Jádzókat. — Hogy nagy 's gazdag lett legyen az Ebéd, onnan meg lehet itélni: mert más napokon is ülnek leg alább 42 Személlyek mindenkor az asztalnál, úgymint: ö Felsege a' Tsáfszárné; *Ferentz Föhertzeg*, Feleségestől; *Clementina*, 's *Amália Föhertzeg*nek. (Ezek is oda ki laknak t. i. már most *Laxenburgban*, a' Nény-nyek pedig *Mária Anna Föhertzeg* Asszony, egészégének tökéletes helyre-állíthatása végett a' *Bádeni* fürdőben mulat, Májusnak 30-dikától fogva). Továbbá a' Fő Udvari-Mesterek, 's Mesternék, és más Udvari fő tífztségeket viselő Személlyek, kik mindnyájan kinn laknak *Laxenburgban*. Ezeken kívül, minden nap hat hat Uraságok szoktak ki hivattatni ebédre, a' Városban lévő Fő Nemesség közzül; melly hivatallal meg tífzteltettek már az ide való Magyar nagy Házak is, úgymint: *Pálffy*, *Eszterházy*, *Majláth*, *Teleky*, *Kolonits* 's a' t. — Gyakran ebédelnek oda ki *József*, *János*, és *Antal Föhertzegek* is. — Mivel az ebédlő ház (szála) a' föld' színén vagon, és az ablakai a' kertre nyílnak; a' kertbe pedig szabad bé-menetel engedtetik mindeneknek: tehát az ebédlő ház' ablakaira könyökölnek a' parasztok, 's úgy nézik az ebédlő Felsegeket, és Méltóságokat, a' kiknek köntöseiken ugyan nem igen bámulhatnak, mivelhogy mindnyájan igen közönsé-

Z z

gef.

gessen, 's könnyü módra vagynak öltözködve; inkább bámúlnak a' rakott asztalon, mellyen olly nagy bővséggel szemlélhetik, egyéb drágaságok között a' szép tseresznyéket, szőrös baratzkokat, és sárga dinnyéket *). Jó summa pénzbe is kerül most a' Ts. 's Kir. Asztal. — *Mária Therésia*' idejében, minden hónapra száz ezer forint adatott a' Fő Konyha-Mester' kezébe. — *II. József* Tsáfszárnak mintegy 3 ezerre ment hónaponként a' konyha' költsége, ide nem számlálván a' némellykor adott vendégségeket, mellyek igen gazdagok voltak mindenkor.

Magyar Ország' Kantzelláriusa Gróf *Pálffy Károly* ő Kegyelmeisége, hosszas útnak szándékozik indulni ezen hónapnak 15-dikén. Innen egyenesen megy a' *Spaai* híres savanyu vízre (*Lüttich* Tartományába), 's bizonyos ideig ott fog múlatni. Igyekezik annakutánna *Europának* nemesebb részeit el járni, 's a' *Tseh* Koronázás pompájára *Prágába* érkezni. Udvari Tanácsos *Páfsz-tory* ő Nagyságát kérte, hogy menne el vele úti Társúl; de a' meg nevezett Úrnak környülállásai meg nem engedték, ezen szép ajánlásnak elfogadhatását.

A' *Nápolyi* Királyné, négy *Marokkói* strutzmadarakat küldött Tsáfszárné ő Felségének ajándékban. *Trieslig* tengeren hozták őket, onnan
pe-

*) *Május' vége felé, el kezdték Bétsben is árúlni a' tseresznyét, 's lehetett egy kis maroknyit kapni egy garason. Kaphatni szőrös baratzkot is eggyet 4 garasért; sárga dinnyét is eggyet 2 forintért: pedig ezek a' két forintos dinnyék osztán csak olyanok, a' jóféle Magyar 's Erdély Országi dinnyékhez képest, mint a' kis próba tsödörök, a' leg-derekkabb mén-lovakhoz képest.*

pedig magas kalitzka - szekereken *Bétsig*, a' hová ezen hónapnak 3-dikán érkeztek. Innen *Schönbrunnba* vitettek, 's ott is fog lakó - helyek lenni.

Mivel a' strutz - madár, nem éppen olly esméretes a' maga tulajdonságaira nézve mindenek előtt, mint a' millyen nevezetes; kívántunk róla némelly jegyzéseket ide iktatni:

A' feje ezen madárnak, hasonlít a' lúdéhoz; az orra rövid, görbe és hegyes. A' fülinek nints semmi karimája. A' nyaka felette hosszú, és vékony, mellyet sűrű fehér szőr borít. A' lábai feletté hosszak és kopaszok, 's tsupán két vastag láb - ujjá vagyon. A' tzombja olly vastag, mint egy gyermeké; de rajta nints semmi toll, hanem tsak ollyan fehér szőr, mint a' nyakán. Az a' szép és drága fehér és fekete toll, melly *strutz-toll* nevezet alatt esmeretes, a' szárnyaiban, 's farkában vagyon. Szárnyai kitsinek, testének temérdekségéhez 's nehézségéhez képest; azért is nem repülhet, hanem olly sebessen tud szaladni, hogy a' leg futósabb kutyákat 's lovakat is kifárasztja. Nagy segítéségére vagynak szárnyai a' futásban. Teste' állása, nagyon hasonlít a' tevééhez. Magassága van ollyan (*Raff* ki-fejezése szerént) mint egy lovon ülő *Dragonyosnak*. Nehézsége van annyi, mint egy jól termett *Emberé*. Nyom tudni illik 150 fontot is. Olly erős, hogy az embert is el viszi a' hátán, még pedig olly sebességgel, hogy szeme' világát iszinte el veszti a' rajta - ülő, 's alig vehet lélekzetet. El él 60 's 80 esztendeig is. *Afrikának* zsivatag pusztáin, 's *Arábiában* és *Indiában* terem. Eledele: zöldség, fű, mag, 's külömbkülömbféle gyümölsök. Tizenkét font nehézségű nagy fehér tojasokat tojik, mellyek közzül a' ki - költeni valókat ki rakja a' homokra, hadd melegedjenek ott nappal a' nap' sugáritól; éjjelre pedig olztán maga üli azokat.

Magyar Ország.

Folytatása a' Ns Zala Vármegyei All-Ispány, Ts Spissich Úr' Beszédének.

„Azon kérdésről, hogy szükséges e' meghiteztetni azokat, kik Megyéjékben meg nem hiteztettek? arra ütött ki a' tanátskozás, hogy mindnyájan, valakik az Ország-Gyűlésén voksolni akarnak, nagyobb bizodalomnak meg szerzésére meg hiteztellenek. — Ez a' végzés a' Nemesi Karoknál ugyan, sem a' Főtisztelendő Papi Rend, sem mások által nehézséget annyira nem szenvedett, hogy köz-akarattal meg-lettnek ne mondhatnók: de a' Mélt. Fő Rendeknél, elsőben is a' Megyés Püspökök, és némelleyek az Ország' Zászlós Urai, vagy Bárói közzül, két-három Fő-Ispány Urakkal együtt a' hit-letételre reá nem állottak; noha a' többi Méltóságok a' Nemesi Karokkal példás meg-eggyezéssel lévén, önként letett hitekkal, a' Haza' köz javának egyes akarattal lejendő munkálására magokat kötelezték. Tellyes okát ugyan, mellyen a' Haza még nyugodhatott volna, ezen tselekedeteknek nem adtak, 's én is azon tisztelettől viseltetvén, mellyel nékik tartozom, azt tapogatni, vagy fejtegetni éppen nem akarom: lehet, hogy okaik nékik fontosok valának.

A' második fontos kérdés vala: hogy az Ország-Gyűlése' Történeteinek, és Nap-folyta' Könyvének, vagy Diáriumjának, melly Nyelven kelleffék íratni? A' Mélt. Fő Rendek, a' Főtisz. Papi Urakkal együtt a' Deák Nyelv mellett vóltak, azt állítván, hogy ez régi bé vett Nyelv, és hogy azon Részekre is, sőt magában az Országban lévő némelley Vármegyékre is kell tekinteni, a' mellyek a' Magyar Nyelvet, vagy éppen nem értik, vagy abban elegendő gyakorlások nintsen.

De

De csak ugyan hajoltak utóbb ezek is, midőn a' számosabb voksok arra arányozták a' dolgot: hogy mind a' Nemzet' méltóságának, mind pedig Hazánk' nemzeti tulajdonságának, vagy *Charakterének* fenn-tartására, el-múlhatatlanul szükséges, Anya Nyelvünknek, leg alább a' polgári dolgok' folytatására állandó bé-hozása.

Melly efféle tanátskozásnak az leve vége: hogy abban ugyan meg nyugodott az egész Haza, hogy az Ország-Gyűlése' nap-folyta Könyve magyarúl nyomtatódjon; de egyfzersmind annak deák fordításának is hasonlóképpen nyomtattatni kellett, azon Országunkhoz tartozó Részeknek kedvéért, a' mellyekben még a' Magyar Nyelv nem eléggé esmértes. — És így készítettet előre azon 16-dik Törvény-ágazat, mellyben az Ország a' Felső' részéről bizonyossá tétetik, hogy idegen nyelvet az Ország' dolgainak folytatására bé nem hoz; hanem a' Magyar Nyelvet meg tartja, és annak gyarapodását elő-segíteni méltóztatik.

Ezeken által esvén, tanátskozás lett azonnal a' Hit-Levélről, hogy ez, mi formában adassék a' koronázandó Felső' élébe.

Emlékeztek tudni illik a' Mélt. Fő Rendek, és Ts Ns Karok, hogy a' közelébb múlt Uralkodás' idejekor melly sok bal magyarázásokra adtak Irigyeinknek, 's rész szerént rossz Hazánkfiainak okot 's alkalmatosságot, a' mostani Században, mind 15-ben, mind 41-ben költ Hit-Leveleknek némelly kétséges értelmű zikkelyei, mind azokat tehát orvosolni kívánták, 's a' végett, több kerületi öszve-ülésekben, nem csak mind a' négy Kerülete tanátskozott az Ország'nak, e' felől; hanem a' *Tiszamellyéki* egyesültt Kerületek egyget; a' Dunán innen, úgy nem különben a' Dunán túl való Kerületek is különös egy egy Hit-Levelet készítettek.

Melly

Melly efféle munkáknak egybe-fzedésére az Ország egyeies Választottakat, vagy Deputátusokat rendelt, fel adván azoknak köteleffégül, hogy a' mennyire a' Kerületek meg eggyeznének, annyira azon tzikelyeket, az általok kézfítendő munkában meg tartsák; a' mennyire pedig a' Kerületek vélekedéseikben különbözénének, azokról itéleteket, 's azoknak öfzve-eggyeztetése' módját, egyeies öfzve-ülésben, terjesszék a' Haza eleibe.

Még ezen Választottak öfzve nem ülének, hogy ismét fontos két kérdés támada: az elsöre, úgymint, hogy az *Ozmán Birodalommal* tejendő Békesség eránt Magyar Követ is küldetessék; okot adott a' Tsászári Követnek B. *Herbert* Úrnak, a' Törökkel való békesség-tétel végett, *Budán* éppen azokban a' napokban lett által-útazása. — A' másakra pedig, hogy tudni illik, azon Magyar Katona Tisztek, kik a' Hadi Rendnek ügyét, 's rész szerént panaszait a' Haza eleibe terjessztették, büntetéstől menttek legyenek; az ada alkalmatosságot, hogy némelly Hadi Tisztek, ugyan e' végett *Budáról*, *Bétsbe* fel szállítottak, számadásra.

Mind a' kettő eránt fontos fel-írást téve az Ország, mellyekre azt vevé feleletül ő Felségétől, hogy a' mi a' küldendő Magyar Követet illeti; Ő igen is, midőn a' Békességnak munkálása elő-kerülénd, meg fog mind azon Törvényekről emlékezni (a' minthogy ezen alázatos jelentésemnek utóbbi részeiből ki fog tettzeni, meg is emlékezett ő Felsége) mellyek ez eránt tétetve vagynak; a' mi pedig a' Katona Tiszteket illeti, azoknak ügyét hogy Törvényink' értelme szerént fogja folytattatni — bizonyossá tette az Országot.

Az alatt, érkezett a' Mélt. Magyar Fő Kantzellárius ő Kegyelmességének Levele, az Ország^á
Bi.

Birájához Gróf *Zichy Károly* ö Kegyelmeffégéhez, hogy adja okát: miért? hogy az Ország' Karjai, 's Rendjei, mind eddig ö Felségét, az Ország-Gyűlésére, arra rendelt Követek által le kérni el múltatták.

Melly efféle kérdéstről tudósítatván a' Haza, gondolkodásba vette, hogy ámbátor még a' Hit-Levél, az annak ki munkálására rendelt különös Választottak által el nem készíttethetett is; tanácsos volna e', hogy ö Felsége le kéretteffék? Több izben, hosszas és ellenkező vélekedésekkel tanátkozásba vétetödvén e' kérdés, végre abban tsak ugyan meg állapodott a' Haza, hogy koronáztatandó Fejedelmünk, *Budára*, választott Követek által le kéretteffék, meg hagyván azonban a' Hit-Levélben munkálkodó Tagjainak, hogy a' munkát kétferezett erővel sietteffék.

A' melly intéshez alkalmaztatván ezek is magokat, az említett *Bétsbe* Küldötteknek vissza-tértekig, munkájokat el készítették.

Bé nyújtván tehát ezt — 's jelentvén az ö Felségétől vissza tért Követek, olyan maga meghatározását ö Felségének, melly fzerént más Hit-Levelet annál, mellyet ditső *Elei, Károly*, vagy édes Anyja adott vala, bé nem kíván venni, ez az Országot nagy figyelmetességbe ejtette, 's egyszersmind a' munkának hová hamarébb elkészítésére serkentette. Hat napok alatt tehát, a' munka, hosszas, és buzgó öfzve-ülések alatt el végeztetett.

Végzője következik.

K. *Mi hir, reánk nézve a' Törökökről?*

Májusnak 21-dikén költ *Bukuresti* tudósításokból, ezeket olvassuk: „Mind el érkeztek már most *Szisztóvba*, a' közbenjáró Udvaroknak régen vártt Kurirjaik. Nagyon kívánjuk tudni, ha meg fog e' hosszabbíttatni a' fegyver-nyugvás, és az egy-

eggyesflegnek meg készülése nagyobb erőben fog e' ezentúl eszközölni. Mert még eddig, legkisebbet sem tudunk a' fegyver-nyugvásnak meghosszabbíttatása felől. Már ugyan, néhány hónapokkal ez előtt lett az eránt fel-tétel; de a' mellyre nem állottak reá még ekkoráig mindnyájan a' tanátskozó Felek. — Parantsolat adatott ki, hogy 24 óra alatt a' *Duna* felé indullyanak a' *Splényi*, és *Orosz* gyalog Regementjei, 's a' *Barkó* Huszárai; már a' Gyalogság fel-kerekedett, a' Lovasság holnap fog mozdúlni. — *Sziliftrián*nál 82 darabokból álló hidjok vagy on készen a' Törököknek, 's a' részünkről való minden ellenzések truttzára is keményen rajta vagynak, hogy azt fel állítsák; minden nap, 5 's 600 lóval jönnek által, 's kedvekre etetnek a' Dunán innen való legelőn; még rendszeréntvaló sátorokat is vonnak. Minthogy a' Törököknek ezen tselekedetek meg nem eggyez a' fegyver-nyugvás' fel-tételeivel, 's néhány napok múlva el telik annak az ideje: annyival nagyobb szeget üt fejünkbe a' Törököknek magok viselések. — Majd meglátjuk, mit mondanak akkor —, ha el igazítjuk őket a' Dunán innen való legelőről. — Mivel nálunk semmi ollyas készülétek nem tétetnek mind ekkoráig, a' mellyek el múlhatatlanul szükségesek fognának lenni azon esetre, ha a' fegyver-nyugvás' idejének le folytával ellenségeskedni akarnának a' Törökök: kétség kívül kellett ez eránt valamit végezni *Szisztóvban* a' Ministereknek; de mi abból semmit sem tudunk.“

Károly-Várdról (*Horváth Országból*) következő foglalatu tudósítás útasított Májusnak 28-dikán:

„A' Törököknek parantsolatjuk érkezett, hogy mihelyt el telik a' fegyver-nyugvás' ideje: leg ottan ellenség' módjára bánjanak velünk.
Már

Már kezdenek is öfzve seregleni. — *Likából* is azt irták Máj. 24-dikén, hogy a' kéz ágyúkat nagy siettséggel takarítják oda *Károly - Váráról*. Ágyúkhöz tartozó készülétekkel rakott szekerek is feles számmal érkeztek már oda. — A' *Regementek* ofzolnak a' határokra, 's az ide való *Polgárság* is parantsolatot vett, hogy fegyverbe öltözzön, 's minden elöl fordúlható esetekre készen legyen. Mert a' *Törökök* tsoportoznak itt amott *Bosniában*; főképpen pedig *Bihátsnál*, és *Livnonál*.“

Hogy mi, minden mende-mondát, vagy a' mi talám nyomtatott közönséges *Levelekben* vagy on is, de még azért méltán kétszéges lehet, nem mindjárt iktatunk minden külömbség 's okos meg-választás nélkül *Írásunkba*; hanem vagy éppen el haggyuk, vagy várakozunk a' közlésével: ennek oka az, mert betsesebb előttünk a' *Magyar Közönség*, hogy sem mint olyan dolgoknak olvasztásával mérészelnénk ámitani, a' mellyeknek felit 's harmadát is vissza kellene venni igazság szzerént; hogy annakutánna igazság helyett ne tartsák, 's befzéllyék sokan a' hamiságot. Illyen dolog p. o., a' mi, a' *Pozsonyi Német Újság* után, *Magyarúl* is el hirdettetett közelébb a' két *Hazában*; hogy tudni illik: *Zágrábi Püspök Verhovácz Mihály* ö Méltóságát, *Belső Tanátsosi Méltóságra* emelte, 's 5000 forint jövedelmü *Jószággal* ajándékozta légyen meg *Felzéges Királyunk*. — Ez, eggy átallyában nem igaz.

A' dolog ebben vagy on: *Nehány esztendőkel* ez előtt szükségesnek találtatott, hogy a' vég-helyi *Katonaság*' határai szélelfebben ki-terjesztessenek. Ez alkalmatossággal el esett a' *Zágrábi Püspökség* némelly *Jószágaitól*, mellyeket részszzerént tulajdon maga a' *Püspök*; részszzerént pedig

dig az udvari Nemessei (Praediálifái) birtanak volt. Az ekként el vesztett *Horváth Országi* Józsegek' helyébe mások mutattattak ki a' *Bánátban*, és már rész szerént által is adattak a' *Zágrábi* Püspökségnek; olly fel-tétellel mindazáltal, hogy mind az el foglaltt, mind pedig az azok helyett tserébe adott jószágoknak betsüje, újra meg vizsgálta; és ha a' *Bánátban* ki mutatott tseré-jószágok többet éröknek fognának találni azoknál, mellyeket el vesztett a' Püspökség *Horváth Országban*: tehát azon esetre köteles leljen a' Püspökség, illendöképpen eleget tenni a' felesleg-valóért a' *Kints-Tárnak* (Aerarium).

Olasz Ország.

A' *Nápolyi* Király, egy kiváltképpen - való gyönyörüséget talállya néhány esztendőktől fogva azon szorgalmatos, és szép rendtartású Polgári Társaságnak gyakori meg látogatásában, mellyet maga fundált *St Leucio* nevezetü vidéken. Már a' miolta vissza érkezett is közelébb a' maga Országába, sokszor el fordult *St Leucio*ba, 's nagy meg elégedését tapasztaltatta az említett Társasággal; mellynek Tagjait úgy nézi, mint saját Gyermekait.

Ezen Társaság' eredetét, gyarapodását, 's törvényeit meg irta, 's nyomtatásban is ki adta 1789-dikben maga a' Király; melly munka németre fordítatott *Bétsben* ezen folyó esztendőben, 's ki jött következő tzim alatt: *Entstehung der Colonie zu St Leucio, ihre Fortschritte bis auf gegenwärtige Zeit, und die zu ihrer Aufrechterhaltung vorgeschriebenen Gesetze von Ferdinand IV. König beyder Sicilien. Nach der von Sr Majestät selbst im Jahre 1789 zu Neapel herausgegebenen Urschrift. Wien gedruckt, und verlegt von Ignatz Alberti 1792.*

Medio-

Mediolánumban, mássa támadott *Blanchard*-nak — *Carmine* nevezetű. — Ez, olly nagy golyóbist készítettett, a' mint irják, hogy egy Kompania Katonaság el sétálhat benne; 's azt igen fel is tzifrátá. — Tsászárr ö Felsége' jelenlétében fel akar repülni a' levegő égbe. Majd a' vége válaftja meg, szerentséssébb lehetett e', mint *Bétsben* a' szegény *Blanchard*.

Frantzia Ország.

Ezen folyó Századnak 27-dik Esztendejében, ama' hires *Páris Ferentznek* tsuda tévő sírjához tsoportozott vólt a' *Párisi* Népek egy része: most a' *Mirabó*' koporsójához jár seregestől, 's virágokkal hintvén azt, így kiált fel: „*Oh! Mirabó! mennyivel jobban vólna nekünk dolgunk, ha Te itt nem vólnál.*“

Kéttség kívül a' *Voltér*' hólt testének sem fog kevesebb tiszteletet tenni *Párisban* a' Nép, ha oda fog az vitetni, mint a' millyent tettek a' *Romilly* Városabéliek, midőn vették vólna felőle a' Nemzet-Gyülésének végzését. Meg indúlt t. i. a' múlt hónapnak 9-dikén *Romilly* Városából egy inneplő Sereg, melly, Papokból, Tisztviselőkből, 's Nemzeti Testörzőkből állott, és feles számú köz Néptől kísértetett, 's ment a' hajdani *Selieres* nevezetű Apátursághoz, a' hol vólt t. i. *Voltér* el temetve. Fel vetetvén 's nyittatván a' koporsó, épen találatott benne minden rothadás nélkül a' test, 's egésszen meg esmerfzett, hogy az a' *Voltér*' teste lett légyen. (Ennek az az oka, hogy *Voltér* egyébaránt is száraz Ember vólt; midőn pedig meg hólt vólna, már igen meg élemedett korában, majd minden nedvesség ki-aszott (fogyott) belőle). A' koporsó fel vetetése alkalmatosságával, háromszori szálvét adott a' Polgár Katonaság. Minekutánna borostyán koszorúval ékesítették vólna a' hólt testet: meg indúltak vele

Ro

Romilly felé. A' jelen lévő Nép, egész el-ragadtatásban lévén, füvel 's virágokkal hintette az utat. Bé érvén *Romilly*ba a' *Voltér*' koporsóját yivő Sereg, helyhette azt a' *Templom*' fő óltárja eleibe, 's annakutánna fel nyitattván, egész éjfélig úgy tartatta: hadd legeliethetné szemeit a' Nép, *Voltér*' tetemeinek szemlélésével. Éjfélt után bé záratott 's petsételtetett a' koporsó, 's a' Nemzet Gyűlésének további rendeléséig le-tétetett a' kriptába.

H o l l a n d i a.

Az egygyességet javalló *Symboluma* *) tsak meg van ezen Közönséges Társaságnak; azonban még sem tud ki aludni belöle a' visszálkodásnak tüze. — *Hágából* irták Máj. 20-dikán, hogy egy *Groningai* Predikátor, közönségesen könyörgött a' predikáló székben, egy hajdani Predikátor Társáért; a' ki le-tétetett vólt az 1787-dik esztendőbeli zenebonában predikatori hivatalából. A' Magisztrátus nagyon meg indúlt ezen vakmerőségén a' könyörgő Papnak, 's leg ottan ki akarta tenni a' Predikátorságból. De az úgy nevezetett Pátrioták, kik feles. számmal vagynak még *Groningában*, nem engedték. A' Magisztrátus tehát jelentést tett *Hágába*, a' honnan tüflént parantsolat ment, hogy a' Magisztrátus' végzésének senki magát ellene ne szegezze. De biz a' *Hágai* parantsolatra se hajtottak a' Pátrioták semmit!

Tudományi Dolgok.

Foganatos leve óhajtásunk, mellyet R r árkusunkban tettünk vólt az eránt, hogy bártsak vala-

*) *Concordia res parvae crescunt.* A' kitsint is sokra szaporítja az egygyesség.

valaki szép Magyar Versekre foglalná, amaz áldott emlékezetű néhai Gróf Pálffy János' halálára írott, 's ugyan az említett R r árkusba béiktatott Német Verseket. — T. T. Perlaki Úr, következő fordítását küldötte hozzánk azoknak:

A' siralmaskodó Szegénységnek
egy Gyöngye, el-hünyt

ERDŐDI PÁLFY JÁNOS Grófnak
sir-halmán.

Itt van Meg-bóldogúlt! testednek sir-halma,
Nagy Lelkednek Menyben bőséges jutalma!
De nézd — ditső Lélek! e' temetőd' helyén
Könyveknek ezerét a' Szegénység' szemén,
Melly a' sirás miatt már szinte olvadoz,
'S lak-házad' sir-halma felibe hajladoz
Könyhúllatásával hogy azt meg áztassa
Jóltévője' hamvát sirban is áldhassa!
Nézd, milyen ragyogó gyöngy - szemek szeméből
Húllanak, mellyeknek tündöklő fényéből
Nagy gyözüdelmednek koronája vészzen
Olyan fényességet, mellyel ditsőbb léfzen.
E' gyöngyök légyenek halmod' ékessége,
Halálos álmodnak kedves édessége! —
Mert valál, Nagy-Lelkü! szükséginkben Atyánk,
Söt nagyobb — Óltalmunk, 's gondviselő
Dajkánk!
E' halmod' ofzlopát szél-vész el nem dönti,
Mert azt könnyünk' árja mélyebben bé-önti
Feledékenységtől mentt emlékezetben,
Mint az értz és márvány áll a' kemény földben
Söt a' tsendés szellő gyenge fuvallása
Vég-időkre tartja, hogy azt minden lássa!
Nyúgodjál Bóldogúlt! tsendes Te feletted
Még a' rothadás is, melly van körülletted;
Nyúgodj, és arassad az Úr' bőségéből.
Életed' jutalmát drága kegyelméből.

Mert

Mert Te valál bajos sorsunk' enyhítője,
 Sok Szegények' Attya, 's kegyes segítője! —
 Hald meg tsivogásunk' hál'adó nyögését,
 Melly földi részvednek ezen temetését
 Söt a' napot, hódat, 's tsillagos egeket
 Altal járja, míg a' bóldogútt Lelkeket
 'S azok közt — Ditsöültt! Téged meg találhat
 Nagy lelküségédért Isten előtt áldhat;
 Mert szivedet tsak az érzékenyítette,
 Ha jó-téted, szegény' sorsát könnyíthette. —
 Nyúgodj immár, 's vegyed tetézett mértékben
 Jó-sziviiségednek jutalmát Menyékben.
 Mi, e' sir-halomban nyúgvó tetemidet
 Virágokkal hintjük, 's áldjuk érdemidet.
 Könyhúllatásinkal sir-halmod ásztatjuk,
 Feléd az Egekre bús szemink' forgatjuk.
 De hát tsak így kell e' gyászos árvaságban
 Már végig maradnunk e' halandóságban?
 Oh nem — fel-derítik napunk', 's reménységet
 Vígasztalásunkra nyújtnak segítséget
 El-dültt életednek fenn álló fénnyei
 Házadnak, 's Hazánknak kedves reménnyei:
 Keseredett *Márád*, 's szép Gyermekeitek,
 Kikben fenn áll köztünk emlékezetetek —
 Ezek követői lesznek jó szivednek,
 'S eleven képei ditsöült Lelkednek;
 Ő benne reményljük vígasztalásunkat,
 Ők le törlik, hiszük, könyhúllatásunkat.
 Közelébb kerültek hozzánk, az itt következő tzimü
 két Könyvek:

*A mostan folyó Ország-Gyűlésének, satyrico-
 critice való le-írása, a' mellyet, egy, Isten' meze-
 jén lakó Palótnak színdese alatt ír, azon büzgő
 szívvel bíró Hazafi, a' kinek pennájából folyt ki a'
 Falusi Notáriusnak Budára való útazása; ezen
 munkáját is négy sorú versekben Hazájának eleibe
 terjesztette, 1790. esztendőben Bak-tiavának 25-dik
 nap-*

napján Lipszában, *Véber Simon* költségevel 1791. 8-ad rétbén. — A' tzim alá, egy veres színű kis kép (vignet) is vagyon nyomva, melly azon tzeremoniát ábrázollya, a' mint az úgy nevezett *Király-Hegyére (Pozsonban)* fel lovaglott a' Magyar Király, hogy mezítelen szablyájával a' Világ³ négy sarkai felé vágjon a' levegő égbén. — 290 oldalból, vagy lapból áll a' Könyv. Az árra 45 krajtzár.

Universalis Series Causarum per Incl. Regnum Hungariæ decurrentium Pósonii. Prostat apud Simonem Petrum Veber, 1791 8-ad rétbén, 142 óld. Kötetlen 20 kr.; bé-kötve pedig 24 kr. — Mind a' két könyvet lehet találni Pozsonban, 's Komáromban; vásári alkalmatosságokkal pedig Pesten is Véber Könyvnyomtató Úrnál.

A' *Florentziai Ujságból* olvassuk, hogy mostanában következendő tzimü könyv jött világ eleibe *Florentzia Városában*:

Dei confini antichi e moderni del Regno d' Ungheria, dai quali risultano i Diritti di quella Corona colle Potenze confinanti. Az az: *Magyar Ország*nak régi, és új *Határaitól*, mellyekből ki lehet hozni azon (*Magyar*) *Koronának jussait*, a' *zomszéd Hatalmasságokra nézve.* — Nagy negyed rétbén vagyon a' könyv, 's áll 170 oldalból.

A' *Cagliostro*' élete, mellynek *Olasz* nyelven lett ki-adattatását említettük vólt *R r* árkusunkban, ki jött már németül is. Nem sokára *Magyar Nyelven* is ki fog itten adadni, mellyről nem mutatjuk el a' szükséges tudósítást meg tenni annak idejében.

J E L E N T É S.

Nagy örömmel tapasztaltuk ezen folvó fél éfztendőben, hogy érdemes Olvasóink majd mint
 min:

denfelé rendessen, 's hiba nélkül vehették munkánkat. Ezt mi, főképpen a' Posta-Tiszt Urak' nemes gondolkodások' módjának; Hazájokhoz, 's erántunk viseltető hajlandóságoknak köszönyünk; kik eránt hogy mi is állandóul meg mutathassuk háládatosságunkat: jelentjük, hogy a' melly Posta-Tiszt Urak, 10 Előfizetőket küldenek fel hozzánk: azoknak ingyen fogjuk jártatni munkánkat; a' kik ötöt: azoktól, a' posta-pénznél, az az, 2 forintnál egyebet nem kívánunk; a' kik végre ötnél kevesebb Előfizetőket küldenek fel: azoknak mappákkal, és rajzolatokkal fogunk szolgálni. — A' melly érdemes Urak még mind ez ideig sem küldötték meg, a' már mindjárt elmúló fél esztendőre való hatodfél forint elő-pénzt: kérettetnek, hogy a' jövő fél esztendőre esendő hatodfél forinttal együtt minél előbb meg küldeni méltóztassanak; a' kik pedig 5 forintot küldöttek vólt, ne terheltesse nek most az el maradt 30 krt ki pótolni.

A' pénzt, akár hozzánk; akár a' Posta-Hivatalhoz is lehet útasítani illy tzim alatt: *An die Oberst-Hof-Postamts-Zeitungs-Expedition. Pro Hadi Történetek à Vienne.*

A' kik valamely hibával vehették Irásunkat, vagy talám az *Európa' nagy Mappája* még sem ment kezekhez: méltóztassanak meg írni, 's a' fogyatkozást meg orvosolni el nem mulatjuk.

Akármelly dologban méltóztatnak kedves Hazánkfiái, betses Leveleiket botsátani hozzánk, mindenkor rajta legyen a' Levél' boritékján nagy betűkkel: *Pro Hadi Történetek.*

Küldjük, néhai nagy emlékezetű Báró *Orczy Lórintz'* Képét.

Költ *Bétsben*, Jun. 7-dik napján 1791.